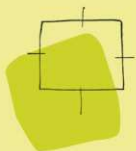

Notitie Reikwijdte en Detailniveau
Buitengebied 2010 Rhenen

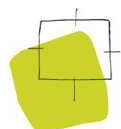
BügelHajema
Plek voor ideeën

Notitie Reikwijdte en Detailniveau
Buitengebied 2010 Rhenen

Inhoud

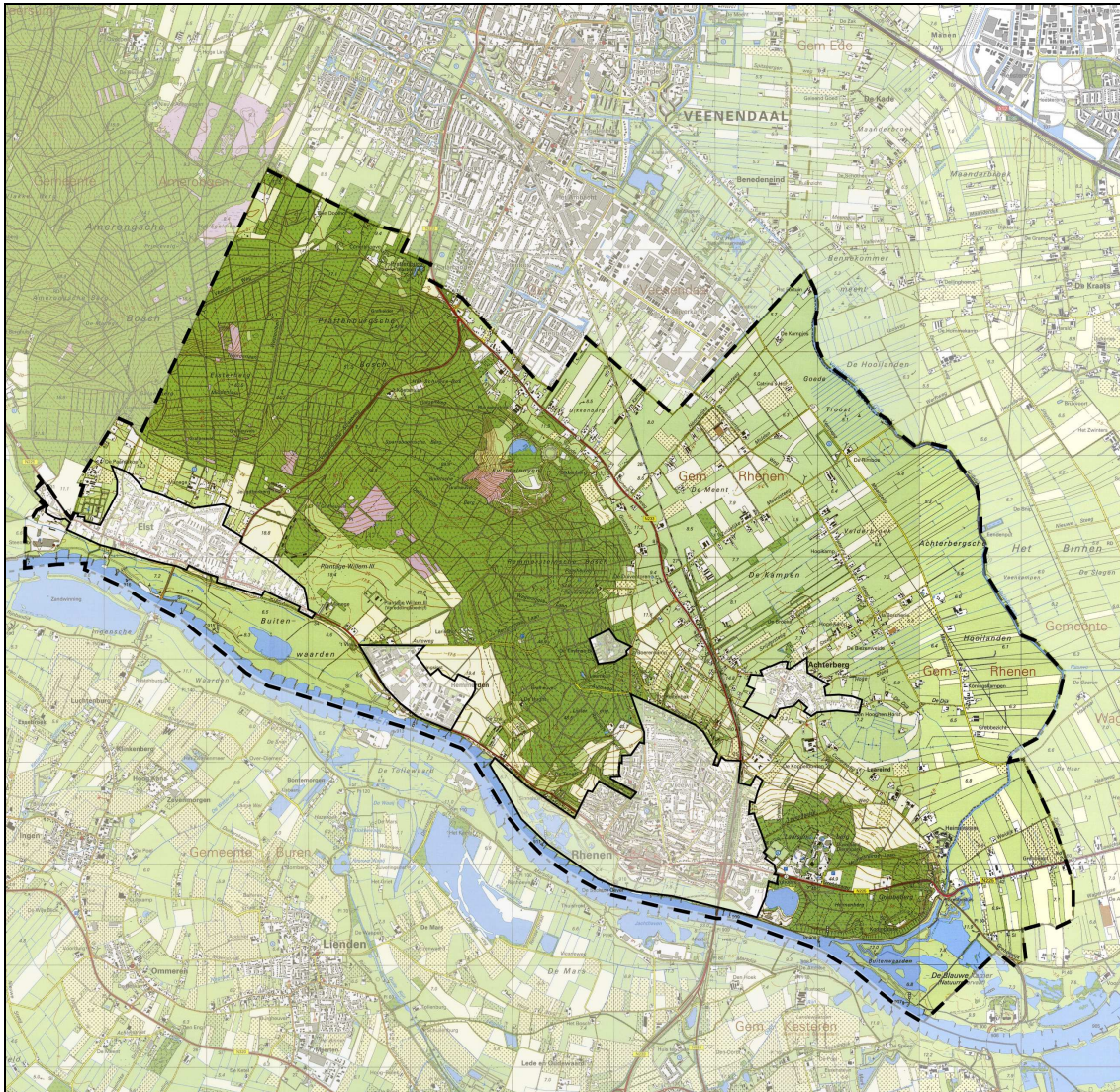
Rapport

29 januari 2010
Projectnummer 199.00.01.21.01

Ideeën voor een plek

Overzichtskarta

Begrenzing plangebied

Inhoudsopgave

1	Inleiding	7
1.1	Aanleiding	7
2	planMER	9
2.1	Waarom een planMER?	9
2.2	Wat is een planMER?	11
2.3	Procedure planMER	12
2.4	Relatie met MER Reconstructieplan	13
3	Reikwijdte en detailniveau	15
3.1	Reikwijdte	15
3.2	Alternatieven	15
3.3	Detailniveau	17
3.4	Beoordeling alternatieven	23
4	Reacties bestuursorganen	25

Inleiding

1.1

Aanleiding

In de gemeente Rhenen zijn veel, ruim 70, deels verouderde, bestemmingsplannen van kracht die uiteenlopende ruimtelijke mogelijkheden bieden. Bovendien verschillen zij in opzet en methodiek, waardoor er van eenduidigheid geen sprake is. Dat leidt tot rechtsongelijkheid en bemoeilijkt de handhaving. Daarnaast wordt er onvoldoende rekening gehouden met het actuele beleid, zoals dat is neergelegd in het Streekplan, het Reconstructieplan en nota's zoals Ruimte voor de Rivier. Om die redenen - maar ook vanwege wijziging van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) - moeten de bestemmingsplannen voor het buitengebied worden geactualiseerd. Dat biedt de gelegenheid om tot een nieuwe, actuele regeling te komen.

Het plangebied Buitengebied 2010 bestaat uit het gehele grondgebied van de gemeente Rhenen, met uitzondering van de kernen Rhenen, Achterberg, Elst en het bedrijventerrein Remmerden, alsmede met uitzondering van camping De Thijmse Berg en de uiterwaarden bij de stad Rhenen. Op de overzichtskaart is de plangrens weergegeven.

PLANGEBIED

In het kader van het bestemmingsplan Buitengebied dient een Milieueffectrapport voor Plannen (planMER) te worden opgesteld. De eerste stap om te komen tot een planMER betreft het opstellen van voorliggende Notitie Reikwijdte en het Detailniveau.

INHOUD NOTITIE REIK-
WIJDTE EN DETAILNIVEAU

In deze Notitie wordt ingegaan op de volgende aspecten:

- Hoofdstuk 2 gaat nader in op de planMER-plicht, doel en inhoud en de procedure.
- Hoofdstuk 3 gaat in op reikwijdte en detailniveau van het planMER en op de alternatieven die in het planMER beoordeeld worden.
- Hoofdstuk 4 geeft aan hoe de bestuursorganen zijn betrokken bij het opstellen van deze notitie.

planMER 2

2.1

Waarom een planMER?

Wettelijk kader

De plan-m.e.r.-verplichting geldt voor wettelijk of bestuursrechtelijk voorgeschreven plannen en programma's die:

- kaderstellend zijn voor toekomstige m.e.r. (beoordelings)plichtige activiteiten of
- een passende beoordeling behoeven in het kader van de Natuurbeschermingswet (en daarmee in het kader van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn, Natura 2000).

Maakt het bestemmingsplan m.e.r.-(beoordelings)plichtige activiteiten mogelijk?

Het bestemmingsplan maakt de vergroting van bouwblokken en daarmee de uitbreiding van intensieve veehouderijen mogelijk. In het bestemmingsplan zijn de volgende uitbreidings- en omschakelingsregelingen ten behoeve van intensieve veehouderij opgenomen: Het bestemmingsplan beoogt via wijzigingsbevoegdheid de uitbreiding van bouwblokken mogelijk te maken binnen de aanduiding 'reconstructiewetzone - verwevingsgebied' met maximaal 30% van het bestaande oppervlak tot ten hoogste 1 ha. Ook worden bestaande - niet volledig ingevulde - bouwblokken in principe overgenomen. Ten slotte wordt ook de omschakeling van grondgebonden veehouderij naar intensieve veehouderij mogelijk gemaakt ter plaatse van de aanduiding 'reconstructiewetzone - verwevingsgebied'. Uit Bijlage C en D van het Besluit m.e.r. blijkt dat 'de oprichting, wijziging of uitbreiding van een inrichting voor het fokken, mesten of houden van pluimvee of varkens' een m.e.r.-(beoordelings)plichtige activiteit is, wanneer onderstaande drempelwaarden worden overschreden.

UITBREIDING INTENSIEVE
VEEHOUDERIJEN

Tabel: drempelwaarden Besluit m.e.r. intensieve veehouderij

Activiteit	Drempel m.e.r.-plicht	Drempel m.e.r.-beoordelingsplicht
Plaatsen voor mesthoenders	> 85.000	> 60.000
Plaatsen voor hennen	> 60.000	> 45.000
Plaatsen voor mestvarkens	> 3.000	> 2.200
Plaatsen voor zeugen	> 900	> 350

Het risico bestaat dat door de genoemde uitbreidingsmogelijkheden in het bestemmingsplan de drempelwaarden uit het Besluit m.e.r. worden overschreden. Dit illustreert het volgende voorbeeld. De verplichte minimale stalvloeroppervlakte van een zeug tussen 30 en 50 kg bedraagt 0,6 m².

Dit betekent dat 585 m² stalvloeroppervlak al genoeg is om > 350 zeugen te huisvesten.

Natuur

NIEUWE NATUUR

Het bestemmingsplan Buitengebied 2010 bevat een wijzigingsbevoegdheid waarmee de agrarische gebiedsbestemming ter plaatse van de aanduiding 'wro-zone - wijzigingsgebied' kan worden gewijzigd in de bestemming Natuur. Deze functiewijziging heeft betrekking op gronden die deel uitmaken van de Ecologische Hoofdstructuur en Natura 2000-gebieden. Specifiek voor ecologische verbindingszones wordt een aparte wijzigingsbevoegdheid opgenomen. De oppervlakte van het op de plankaart met 'wro-zone - wijzigingsgebied' aangegeven gebied is groter dan 125 ha, namelijk 180 ha. Het bestemmingsplan is voor dit onderdeel derhalve plan-m.e.r.(beoordelings)plichtig.

Tabel: drempelwaarden Besluit m.e.r. landinrichting

Activiteit	Drempel m.e.r.-plicht	Drempel m.e.r.-beoordelingsplicht
De inrichting van het landelijk gebied, in gevallen dat de functiewijziging betrekking heeft op de natuur, recreatie of landbouw (met uitzondering van ruilverkaveling met een administratief karakter of van een aanpassingsinrichting).	Oppervlakte meer dan 250 ha.	Oppervlakte meer dan 125 ha.

Conclusie

Op basis van deze uitbreidingsmogelijkheden die het bestemmingsplan, al dan niet bij recht, mogelijk maakt, is zeker niet uitgesloten dat drempelwaarden uit het Besluit m.e.r. worden overschreden. Er wordt derhalve geconcludeerd dat in het kader van het bestemmingsplan een plan-MER dient te worden opgesteld.

Is een passende beoordeling noodzakelijk?

Net buiten de plangrens ligt het Natura 2000-gebied 'Binnenveld' (Habitatrichtlijngebied). Binnen de plangrenzen ligt het Natura 2000 gebied 'Uiterwaarden van de Neder-Rijn' (Vogelrichtlijngebied). Wanneer niet kan worden uitgesloten dat het bestemmingsplan significante negatieve effecten heeft op de instandhoudingsdoelstellingen van een Natura 2000-gebied, moet een passende beoordeling worden doorlopen.

Het toestaan van uitbreiding van (intensieve) veehouderijen, leidt tot een toename van de ammoniakemissie. Binnen de passende beoordeling is het aspect ammoniakemissie een uiterst lastig te beheersen fenomeen. De Handreiking die het ministerie van LNV over de toelaatbaarheid van emissietoename opstelde, is door de Raad van State 'afgeschoten' waardoor op dit moment geen bruikbaar toetsingskader voorhanden is.

Ook met het doorlopen van een passende beoordeling kunnen significante effecten niet worden uitgesloten. In het bestemmingsplan Buitengebied 2010 is

de uitbreiding van stallen ten behoeve van intensieve veehouderij alleen onder voorwaarden mogelijk via wijzigingsbevoegdheid. De wijzigingsbevoegdheid heeft betrekking op afzonderlijke percelen en in de wijzigingsregels is opgenomen dat toetsing aan de Natuurbeschermingswet moet plaatsvinden.

Conclusie

Een passende beoordeling is niet noodzakelijk, mits uitbreiding wordt geregeld middels een wijzigingsbevoegdheid en hieraan gekoppeld een eis wordt opgenomen met betrekking tot toetsing aan de Natuurbeschermingswet.

2.2

Wat is een planMER?

Doel van een planMER is om de milieuaspecten reeds in een vroeg stadium van de planvorming te betrekken. In een planMER worden de effecten van voorgenomen activiteiten op de verschillende milieuaspecten beschreven.

In de 'Handreiking milieueffectrapportage van plannen (plan-m.e.r.)', een publicatie van het Ministerie van VROM (VROM 6161/April2006), wordt nader ingegaan op hoe de milieueffectrapportage van plannen (plan-m.e.r.), in zijn werk gaat.

Inhoudelijke eisen planMER

In de handreiking wordt tevens aangegeven dat een planMER (het Milieueffectrapport) aan de volgende inhoudelijke eisen dient te voldoen. De inhoudelijke vereisten van het planMER zijn:

- inhoud en doelstellingen van het plan en de mogelijke relatie met andere plannen;
- bestaande toestand van het milieu en de te verwachten ontwikkelingen als het plan niet zou worden uitgevoerd;
- relevante beleidsdoelstellingen en de wijze waarop hiermee in het plan rekening is gehouden;
- beschrijving van de mogelijk belangrijke nadelige milieugevolgen van zowel het plan als van redelijke alternatieven voor het plan, inclusief een motivering van de wijze waarop deze gevolgen bepaald zijn;
- beschrijving van mogelijke gevolgen van het plan op gebieden die zijn aangewezen in het kader van de Europese vogel- en/of habitatrichtlijn;
- een beschrijving van maatregelen die redelijkerwijs kunnen worden genomen om mogelijk belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu te voorkomen, dan wel te beperken of ongedaan te maken;
- een overzicht van de leemten als het gevolg van het ontbreken van kennis of informatie;
- de voorgenomen monitoringsmaatregelen;
- een voor een algemeen publiek op begrijpelijke wijze geformuleerde samenvatting.

Met nadelige milieugevolgen worden mogelijke aanzienlijke milieueffecten bedoeld voor met name biodiversiteit, bevolking, gezondheid van de mens, fauna, flora, bodem, water, lucht, klimaatfactoren, materiële goederen, cultureel erfgoed met inbegrip van architectonisch en archeologisch erfgoed, landschap en de wisselwerking tussen deze elementen.

2.3

Procedure planMER

De planMER-procedure omvat zeven stappen:

1. Openbare kennisgeving (artikel 7.11c)
Hierin wordt in ieder geval aangegeven:
 - a. Welke stukken waar en wanneer ter inzage worden gelegd.
 - b. Wie op welke wijze en binnen welke termijn de gelegenheid wordt geboden om zienswijzen naar voren te brengen.
 - c. Of de Commissie m.e.r. of een andere (onafhankelijke) instantie in de gelegenheid wordt gesteld advies uit te brengen. (toetsing door de commissie m.e.r. is niet verplicht aangezien geen sprake is van ligging in de EHS of het opstellen van een passende beoordeling).
2. Raadplegen bestuursorganen op basis van de notitie Reikwijdte en Detailniveau
De bestuursorganen die met de uitvoering van het plan te maken kunnen krijgen worden geraadpleegd over reikwijdte en detailniveau van het op te stellen milieueffectrapport (planMER, artikel 7.11b). Dit betreft in ieder geval gemeente (BG), provincie, waterschap en VROM-inspectie. Deze notitie Reikwijdte en Detailniveau vormt het document op basis waarvan de discussie met betrokken overheden zal plaatsvinden.
3. Opstellen milieueffectrapport (planMER; artikel 7.11a).
4. PlanMER en ontwerpbestemmingsplan:
 - a. Terinzagelegging (artikel 7.26a);
 - b. Inspraak (artikel 7.26a);
 - c. Toetsing Commissie m.e.r. (artikel 7.26b)
Gezien de mogelijke effecten op natuurgebieden is de toetsing door de Commissie m.e.r. verplicht.
5. Motiveren van de gevolgen van het planMER en de inspraak in het definitieve ontwerpplan (artikel 7.26d).
6. Bekendmaking en mededeling van het plan (artikel 7.26e).
7. Evaluatie van de effecten na realisatie (artikel 7.39).

2.4

Relatie met MER Reconstructieplan

MER Reconstructieplan Gelderse Vallei/Utrecht-Oost

In het kader van het opstellen van het Reconstructieplan Gelderse Vallei / Utrecht Oost is een MER opgesteld in 2004. In 2005 is het Reconstructieplan vastgesteld als uitwerking van de Reconstructiewet. In de reconstructie is het de bedoeling conflicterende belangen ruimtelijk te scheiden en de intensieve veehouderij te concentreren op duurzame locaties met toekomstperspectief. Dat betekent dat de intensieve veehouderij in de kwetsbare gebieden (rond dorpen en natuurgebieden) op termijn wordt afgebouwd, terwijl de sector tegelijkertijd op duurzame locaties wordt geconcentreerd door bedrijven daar ontwikkelingsruimte te bieden.

Om de ontwikkeling van intensieve veehouderij in de goede richting te sturen, is het landelijk gebied opgedeeld in 3 zones:

1. Landbouwontwikkelingsgebieden

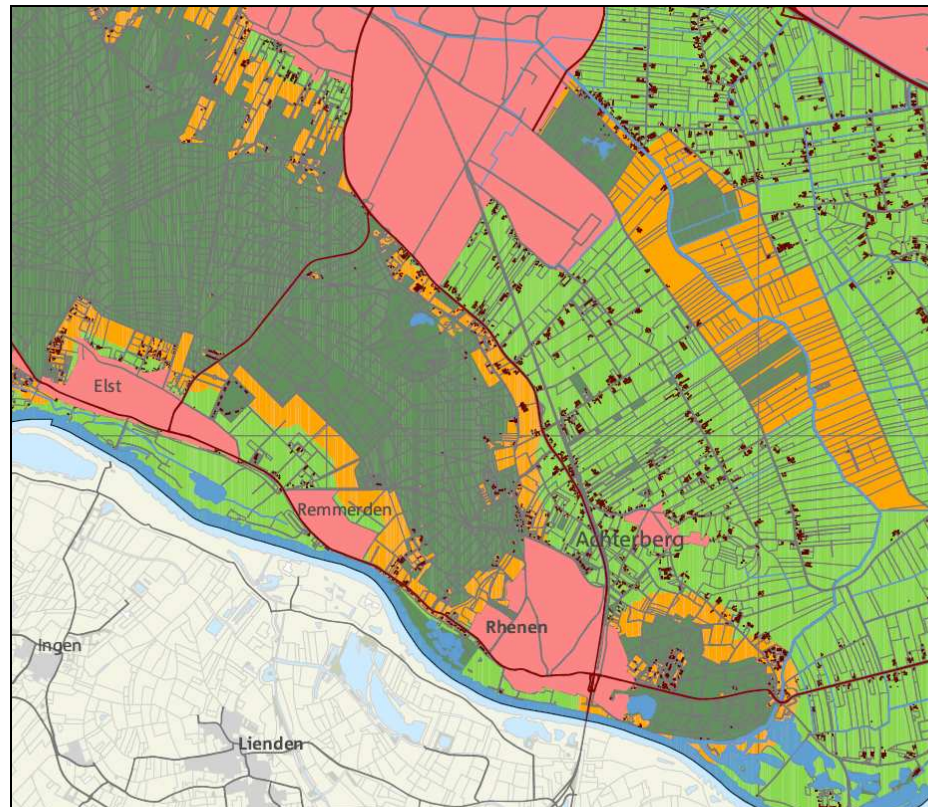
In deze gebieden krijgt de intensieve veehouderij goede ontwikkelingsmogelijkheden. De landbouwontwikkelingsgebieden zijn zo gekozen dat ook op termijn geen nieuwe belemmeringen zijn te verwachten vanuit de milieuwetgeving of vanuit landschappelijke kwaliteit. Er is geen landbouwontwikkelingsgebied in Rhenen of directe omgeving.

2. Extensiveringsgebieden

Gebieden waar de intensieve veehouderij op termijn wordt afgebouwd. De Heuvelrug en zijn flanken, evenals de Grebbeberg en de gronden langs een deel van de Grift zijn in het reconstructieplan aangewezen als extensiveringsgebied. In de extensiveringsgebieden heeft de intensieve veehouderij nu al te maken met beperkte ontwikkelingsmogelijkheden.

3. Verwevingsgebieden

In deze gebieden kan intensieve veehouderij samengaan met andere functies en waarden. Nieuwvestiging van intensieve veehouderij is niet toegestaan. In deze gebieden kunnen bestaande bedrijfslocaties in principe een intensieve veehouderijtak ontwikkelen, omschakelen of uitbreiden, mits de invloed op de omgevingskwaliteiten (landschap, natuur en/of water) wordt getoetst. Eventuele vergroting van het bouwperceel wordt in ieder geval beperkt tot een eenmalige uitbreiding van maximaal 30% van het bestaande bouwperceel.

- bestaand bos en natuurgebieden, extensiveringsgebied
- extensiveringsgebied
- verwevingsgebied

Het Reconstructieplan is in feite het eerste plan dat een kader vormt voor m.e.r.(beoordelings)plichtige activiteiten. In dat kader is ook een MER opgesteld. Deze MER dient als belangrijke informatiebron voor het op te stellen planMER. Waar nodig wordt de informatie uit dit MER geactualiseerd of geconcretiseerd voor het plangebied. Een rekenkundige onderbouwing met een afweging van de negatieve effecten ten gevolge van de toegestane uitbreidingen versus positieve effecten in krimpgebieden mist echter in dit MER. Het knelpunt zal dan waarschijnlijk ontstaan in de verwevingsgebieden.

Reikwijdte en detailniveau

3.1

Reikwijdte

Het plangebied voor de plan-MER omvat het gehele grondgebied van de gemeente Rhenen, met uitzondering van de kernen Rhenen, Achterberg, Elst en het bedrijventerrein Remmerden, alsmede met uitzondering van camping De Thijmse Berg en de uiterwaarden bij de stad Rhenen. Op de overzichtskaart is de plangrens weergegeven.

Het onderzoeksgebied kan voor enkele milieuaspecten de plangrenzen overschrijden. Zo wordt bij het aspect natuur bijvoorbeeld ook gekeken naar de effecten op nabijgelegen natuurgebieden, met name de Natura 2000-gebieden 'Binnenveld' en 'Uiterwaarden van de Neder-Rijn'.

Als tijdshorizon voor de autonome ontwikkeling(nulalternatief) wordt tien jaar genomen, aangezien dit de planperiode van het bestemmingsplan is.

Inhoudelijk richt het planMER zich op de gevolgen van:

- de ontwikkeling van natuur op agrarische gronden ter plaatse van de ecologische hoofdstructuur, aanleg van ecologische verbindingzones (Streekplan) en Natura 2000-gebieden;
- de ontwikkelingen in de landbouw in het verwevingsgebied. Aangenomen wordt dat de ontwikkelingen in het extensiveringsgebied zeer beperkt zijn. In het plangebied ligt geen 'landbouwontwikkelingsgebied'.

In de volgende paragraaf wordt nader ingegaan op de wijze waarop de ontwikkelingen zijn vertaald naar alternatieven.

3.2

Alternatieven

In een planMER dienen redelijke alternatieven te worden onderzocht. De Handreiking planMER van VROM zegt hierover het volgende: 'Bij het ontwikkelen van redelijke alternatieven gaat het er niet zo zeer om dat alle denkbare alternatieven worden onderzocht, maar dat de te onderzoeken alternatieven zo worden gekozen dat de besluitvorming zo optimaal mogelijk wordt ondersteund met milieu-informatie en dat de beschikbare speelruimte zo volledig mogelijk wordt belicht.'

De speelruimte in het bestemmingsplan Buitengebied 2010 uit zich in de ontwikkelingen die op landbouwgronden mogelijk zijn:

- Omzetting van agrarische gronden naar natuur;
- Uitbreiding van bestaande intensieve veehouderijen met maximaal 30% tot ten hoogste 1 ha;
- Uitbreiding van grondgebonden veehouderij;
- Omschakeling van grondgebonden veehouderij naar intensieve veehouderij;
- Omschakeling van intensieve veehouderij naar grondgebonden veehouderij;
- Ontwikkelen van niet-agrarische nevenfuncties;
- Functieverandering naar een niet-agrarische functie.

Om de speelruimte zo breed mogelijk te beoordelen, wordt voorgesteld in het planMER de volgende vier alternatieven te beoordelen:

- Nulalternatief;
Alleen die ontwikkelingen worden meegenomen, die op basis van het huidige bestemmingsplan mogelijk zijn en op basis van de huidige ontwikkelingen in de landbouw te verwachten zijn. Hiervoor wordt de lijn zoals deze reeds is geschetst tot 2020 verder voortgezet.
- Multifunctioneel landschap
Dit alternatief gaat uit van een ontwikkeling waarbij nevenactiviteiten en functieverandering de boventoon voeren.
- Intensivering en schaalvergroting
Er wordt uitgegaan van intensivering en uitbreiding van bestaande (intensieve) veehouderijen en omvorming van grondgebonden veehouderij naar intensieve veehouderij.
- Natuurlijke natuur
De ontwikkeling van de natuurgebieden, EHS en Natura 2000 voert de boventoon. Dit alternatief houdt de begrenzing van de Natura 2000-gebieden en de EHS inclusief ecologische verbindingszone aan.

Wat betreft het alternatief Natuurlijke Natuur is ervoor gekozen om één alternatief te hanteren. Het is niet realistisch te verwachten dat er meer agrarische gronden worden omgezet naar natuur, dan de gronden die vallen onder de wro-wijzigingszones. De wro-wijzigingszones gelden voor gronden die vallen binnen de EHS, een ecologische verbindingszone (EVZ) of het Natura 2000-gebied. Deze locaties liggen vast in bovenlokaal beleid. Het is realistisch om te verwachten dat juist daarvoor geld beschikbaar komt of reeds is. De EHS dient in 2018 te zijn gerealiseerd, dus binnen deze planperiode.

Om vorenstaande redenen wordt ervan uitgegaan dat in het planMER redelijkerwijs geen alternatieven die op hoofdlijnen verschillen dienen te worden meegenomen voor de realisatie van de natuur ter plaatse van de EHS, EVZ en Natura 2000-gebieden

3.3

Detailniveau

Het detailniveau richt zich op het gemeentelijk niveau en gedeeltelijk op het niveau van individuele bedrijven. Wat betreft de ontwikkelingen in de landbouw is het van belang om voor bedrijven een kader aan te geven voor mogelijkheden van uitbreiding. Echter, zaken die in het individueel vergunningstraject worden behandeld, bijvoorbeeld een milieuvergunning, vallen buiten dit planMER. Onderstaand wordt ingegaan op de toetsingscriteria per thema.

Archeologie

In de gemeente Rhenen zijn zeer belangrijke archeologische vondsten gedaan. De diverse archeologische monumenten van de gemeente zijn beschermd, deze zijn met name te vinden op de heuvelrug zoals diverse grafheuvels, sporen van bewoning uit de (Late) IJzertijd-Romeinse tijd en resten van het huis Remmerstein. Bij de Grebbeberg zijn de aanleg en overblijfselen van een ringwalbrug uit de (Vroege) Middeleeuwen. Verder herbergt de gemeente diverse andere archeologische monumenten.

De gehele Heuvelrug is op de IKAW aangeduid als een gebied met hoge verwachtingswaarde ten aanzien van archeologie. Een middelhoge verwachtingswaarde is aangegeven voor een groot deel van het gebied ten noordoosten van de N233.

De archeologisch waardevolle gebieden moeten archeologisch worden onderzocht voordat activiteiten plaatsvinden die schade kunnen aanbrengen. Omdat dit van belang is op bedrijfsniveau, en niet op planniveau, wordt archeologie niet meegenomen in het planMER. Overigens wordt in het bestemmingsplan een aanlegvergunningstelsel opgenomen om archeologisch onderzoek in gebieden met een (middel)hoge verwachtingwaarde af te dwingen.

Toetsingscriteria

De alternatieven in het planMER worden voor het aspect archeologie aan het volgende criterium getoetst.

- Wel of geen aantasting van gebieden met een (middel)hoge archeologische (verwachtings)waarde.

Bodem

De bodem in Rhenen varieert van de hooggelegen, droge zandgronden (Heuvelrug) tot de 'laag' gelegen nattere veengronden en uiterwaarden. De bodem wordt beïnvloed door aspecten als verdroging en vermesting.

Echter omdat schaalvergroting naar intensieve veehouderij niet grondgebonden landbouw betreft, en dus niet onderscheidend zijn voor alternatieven, zal het aspect bodem niet beschreven worden in het planMER. De mogelijke, eventueel specifieke effecten van de individuele (agrarische) bedrijven op de bodem worden op vergunningniveau van het individuele bedrijf beoordeeld. In de

locaties ten behoeve van Natuur is geen ruimte om een andere locatie te kiezen, dan is aangegeven, aangezien het vaststaand beleid is. Op inrichtingsniveau zal dit wel een rol spelen. Over die inrichting doet het bestemmingsplan echter geen uitspraken.

Externe veiligheid

De mogelijke effecten op de externe veiligheid zullen op vergunningniveau van de bedrijven in beschouwing worden genomen en niet op planniveau. Omschakeling van agrarisch gebied naar natuurgebied levert geen verhoging van het groepsrisico op. Externe veiligheid wordt niet meegenomen in het planMER.

Geluid

Omschakeling van agrarisch gebied naar natuurgebied levert geen verhoging van het geluidniveau op. Dit wordt dan ook niet getoetst. Door vergroting van (agrarische) bedrijven is er een toename aan geluid. Dit wordt onder andere veroorzaakt door ventilatoren. Daarnaast levert ook vrachtverkeer een bijdrage aan geluidsoverlast. Tevens zal bij functieverandering en nevenactiviteiten het geluidsniveau op de percelen kunnen veranderen. De effecten van geluid op geluidsgevoelige objecten zal nader worden behandeld.

Toetsingscriteria

De alternatieven in het planMER worden voor het aspect geluid aan het volgende criterium getoetst.

- Toename/afname geluidshinder.

Geur

De 'Wet geurhinder en veehouderij' (Wgv) vormt vanaf 1 januari 2007 het toetsingskader voor de milieuvergunning, als het gaat om geurhinder vanwege dierenverblijven van veehouderijen. De Wgv vervangt de Wet stankemissie veehouderijen (die van toepassing is in reconstructiegebieden) en de drie 'stankrichtlijnen' die van toepassing zijn in de rest van Nederland.

De gemeente Rhenen heeft momenteel geen geurvisie. In het planMER zal gekeken worden welke bedrijven mogelijk kunnen uitbreiden, rekeninghoudend met geurgevoelige objecten. De aanleg van natuur wordt overigens niet getoetst in dit kader.

In regionaal verband is er onderzoek verricht naar de geursituatie. Voor Rhenen zijn ten aanzien van de huidige situatie geen knelpunten geconstateerd. Eventuele toekomstige situaties zijn niet meegenomen in het onderzoek.

Toetsingscriteria

De alternatieven in het planMER worden voor het aspect geur aan het volgende criterium getoetst.

- Toename/afname aantal geurgehinderden.

Landschap

Een deel van de gemeente Rhenen is als waardevol landschap te beschouwen.

Een deel van het plangebied behoort tot het zuidoostelijk deel van de Heuvelrug. Zowel op de stuwwal als op de flanken, waar in beide gevallen ook aardkundige en archeologische waarden liggen, als in de lager gelegen gebieden is sprake van een grote landschappelijke kwaliteit. Binnen de gemeente liggen uitwaarden langs de Neder-Rijn. In de uiterwaarden zijn belangrijke landschappelijke en cultuurhistorische waarden aanwezig. Door de gehele uiterwaard loopt een oude riviergeul die zichtbaar is als een smalle sloot. In de uiterwaarden ligt De Blauwe Kamer. Dit is een rivieroeverreservaat langs de Neder-Rijn bestaande uit bloemrijke graslanden, moerassen, strengen en geulen.

De Grebbeberg is van belang om zijn belangrijke aardkundige en cultuurhistorische waarden. Cultuurhistorisch belangrijk is de Grebbelinie. De Grebbeberg is in 2001 als natuurgebied verbonden met de Blauwe Kamer. Hierdoor is zo'n 60 ha stuwwalbos aan de Blauwe Kamer toegevoegd. De verbinding is van belang voor de ontwikkeling van beide gebieden. Tijdens hoogwater zoeken de dieren in het gebied de veilige, hogergelegen, beschutte bossen op de stuwwallen op.

Landbouwbedrijven zijn met name te vinden in het gebied ten oosten van de N233. Hier ligt ook het gebied het Binnenveld, dat wordt gekenmerkt door de combinatie van een nat en open middengebiet rondom de Grift en een overgangsgebied dat steeds beslotener en kleinschaliger wordt richting de Heuvelrug. Het heeft grote landschappelijke waarde. Het tussenliggende gebied bestaat uit veenontginningsrestanten, De Meent en het cultuurhistorisch waardevolle gebied De Kampen, een kampenlandschap met een slagenstructuur.

Toetsingscriteria

De alternatieven in het planMER worden voor het aspect Landschap aan de volgende criteria getoetst.

- Verandering van de landschapsstructuur, in het bijzonder op de variatie in de landschapsstructuur (open vs. gesloten) en op de herkenbaarheid en identiteit van het landschap;
- Verandering van landschapselementen;
- Aantasting van aardkundige waarden;
- Verandering van het verkavelingspatroon.

Lucht

Nederland heeft de Europese regels ten aanzien van luchtkwaliteit geïmplementeerd in de Wet milieubeheer (Wm). Op 15 november 2007 is het onderdeel luchtkwaliteit van de Wm in werking getreden.

De Wet Milieubeheer geeft grenswaarden voor stikstofoxide (NO), stikstofdioxide (NO₂), koolmonoxide (CO), fijn stof (PM₁₀), benzeen (C₆H₆), zwaveldioxide (SO₂) en lood (Pb). Er zijn grenswaarden voor jaargemiddelde en uurgemiddelde concentraties. Voor koolmonoxide, benzeen, zwaveldioxide en

lood zijn bij landelijke metingen en berekeningen geen overschrijdingen van de grenswaarden geconstateerd en deze zijn ook niet te verwachten. Hierbij kan worden verwezen naar het Nationaal Luchtkwaliteitsplan 2004 van het ministerie van VROM uit februari 2005 en de Rapportage Luchtkwaliteit 2006 van de provincie Utrecht 2009.

Een gemeente kan diverse bronnen van luchtvervuiling binnen haar gemeentegrenzen hebben. Hierbij valt te denken aan bedrijven met luchtemissies, intensieve veehouderij, vlieg- en scheepvaart en vooral wegverkeer.

Omdat in het gebied de achtergrondconcentraties¹ voor de meest kritische stoffen, NO, en PM laag zijn, wordt verwacht dat het plan geen significant effect zal hebben. In het planMER wordt fijnstof echter wel meegenomen omdat dit een maatschappelijk belangrijk onderwerp vormt. Berekeningen die mogelijk zijn uitgevoerd door de provincie zullen een onderdeel zijn van de toetsing om knelpunten op het gebied van fijn stof te bepalen. De aanleg van natuur wordt overigens niet getoetst in dit kader, aangezien dat geen invloed heeft op de verslechtering van de luchtkwaliteit.

Toetsingscriteria

De alternatieven in het planMER worden voor het aspect fijnstof aan het volgende criterium getoetst.

- Toename/afname knelpunten fijn stof.

Natuur

Natura 2000 en natuurbeschermingswet

In het buitengebied van Rhenen zijn verschillende gebieden met waardevolle natuur aanwezig. Net buiten de plangrens ligt het Natura 2000 gebied 'Binnenveld' (Habitatrichtlijngebied). Binnen de plangrenzen ligt het Natura 2000-gebied 'Uiterwaarden van de Neder-Rijn' (Vogelrichtlijngebied). Deze gebieden zijn via de Natuurbeschermingswet aangewezen voor enkele habitattypen (natuurtypen) en / of enkele vogelsoorten die op Europees niveau moeten worden beschermd. Voor deze habitattypen en soorten zijn instandhoudingsdoelstellingen in voorbereiding. Hierin staat omschreven wat de doelen zijn met betrekking tot de oppervlakte en de kwaliteit van de habitattypen.

Voor sommige doelen betreft dat behoud van oppervlakte en kwaliteit. Maar ook uitbreiding van oppervlakte en verbetering van kwaliteit of een combinatie daarvan zijn mogelijkheden. Nieuwe ontwikkelingen mogen geen negatief effect hebben op de instandhoudingsdoelstellingen van de habitattypen en soorten en in het planMER moeten deze worden getoetst aan de Natuurbeschermingswet.

¹ De achtergrondconcentraties worden elk jaar door het PBL in opdracht van het ministerie van VROM vastgesteld.

Met uitzondering van de omvorming van agrarisch naar natuur, zijn nieuwe ontwikkelingen vrijwel uitsluitend buiten de Natura 2000-begrenzing gelegen. Ook voor gebieden buiten de Natura 2000-begrenzing, speelt de externe werking. De ontwikkelingen voor intensieve veehouderij in de vorm van verzuring en vermessing (kwaliteitsafname habitatype) als gevolg van een eventuele toename van ammoniakemissies spelen wat dat betreft een rol.

Ammoniak

De huidige en toekomstige situatie met betrekking tot de ammoniakdepositie op de Natura 2000-gebieden en de ammoniakmilieugebruiksruimte zal worden toegelicht in het planMER. Dit zal in de volgende stappen worden beschreven.

1. De bijdrage van de achtergrondconcentratie en de lokale bijdrage zullen inzichtelijk worden gemaakt met betrekking tot de totale ammoniakdepositie op de verschillende natuurgebieden in de huidige situatie en de autonome ontwikkeling. Naar aanleiding van de toekomstige mogelijke uitbreidingen van agrarische bedrijven zal kwalitatief worden bepaald of een toe- of afname van de ammoniakdepositie zal plaatsvinden.
2. Vanuit de bevindingen zullen technische maatregelen, om de toename van de ammoniak te beperken, worden bekeken.
3. Vanuit de bevindingen van zowel 1 en 2 zal bekeken worden met wat voor type beheers- en ruimtelijke maatregelen, in het plangebied en in de natuurgebieden, de effecten van ammoniakdepositie kunnen worden gemitigeerd.

Saldering met betrekking tot ammoniakdepositie, in relatie tot een bepaald natuurgebied, is een mogelijke manier om gebieden die op slot zitten, toch mogelijkheden te geven te groeien. Naar aanleiding van de uitkomsten van een inventarisatie van de aangegeven wensen van agrarische bedrijven zal worden bekeken of dit een mogelijke manier is voor invoering van saldering.

Echter, salderen is op dit moment praktisch moeilijk te implementeren (door onduidelijkheden in de bepaling van de invloedsgebieden van Natura 2000, depositie per natuurgebied, intergemeentelijke boekhouding, acceptatie van saldering, verplaatsing van bedrijven naar andere gebieden met Natura 2000-gebieden, financiële gevolgen, et cetera). Dit onderwerp wordt daarom niet gezien als een mogelijke oplossingsrichting voor de komende tien jaar.

Flora- en faunawet

Plannen en ontwikkelingen kunnen pas aan de Flora-en faunawet worden getoetst op het moment dat de exacte ingreep min of meer bekend is. Om die reden wordt de Flora- en faunawet in deze fase slechts globaal beschouwd. Er vindt een beoordeling plaats op basis van bestaande inventarisatiegegevens, er worden geen veldinventarisaties uitgevoerd.

Toetsingscriteria

De alternatieven in het planMER worden voor het aspect natuur aan de volgende criteria getoetst.

- Effect op de instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebied;
- Effecten van ammoniakdepositie wordt kwalitatief beschreven;
- Effect op beschermde soorten Flora-en faunawet: vernietiging en verstoring.

Verkeer

Het plangebied wordt doorsneden door enkele doorgaande wegen. De provinciale wegen N233, de Veenedaalsestraatweg N416 en de N225 doorkruisen het plangebied. Verder zijn er enkele ontsluitingswegen door het gebied en tal van gebiedstoegangswegen en erftoegangswegen.

Er wordt aangenomen dat de verkeerstoename door nieuwe ontwikkelingen minimaal is. Indien uitbreidingslocaties dichtbij elkaar blijken te liggen zal in het planMER wel de toename van het verkeer op de wegen die gebruikt worden voor aan- en afvoer voor de mogelijke locaties worden behandeld. Dit zal gedaan worden door knelpunten te analyseren en mitigerende maatregelen voor te stellen. Uitgegaan wordt van een kwalitatieve beschrijving.

Toetsingscriteria

De alternatieven in het planMER worden voor het aspect infrastructuur aan de volgende criteria getoetst:

- Verandering van verkeersintensiteiten;
- Verandering in de verkeersveiligheid.

Water

In het plangebied ligt een grondwaterbeschermingsgebied waarin de provincie extra regels oplegt aan bedrijven, particulieren en andere gebruikers om vervuiling van grondwater en bodem te voorkomen. Binnen het grondwaterbeschermingsgebied van Rhenen liggen geen bedrijven.

De effecten van de uitbreiding van de bedrijven en omvorming van agrarische gronden naar natuur op het aspect verdroging zal kwalitatief beschreven worden.

Door uitbreiding van de bedrijven bestaat het risico van uitstoot van het vrijkomen van vervuilende stoffen voor het grondwater en oppervlaktewater. In het planMER zal kwalitatief worden beschreven wat met name het risico voor het grondwaterbeschermingsgebied is. De effecten zullen in overleg met de gemeente en het waterschap worden bepaald.

Toetsingscriteria

De alternatieven in het planMER worden voor het aspect water aan het volgende criterium getoetst.

- Risico op negatieve effecten voor grondwater.

- Effecten ten aanzien van verdroging.
- Risico van beïnvloeding grondwaterkwaliteit - invloed op grondwaterbeschermingsgebied.

3.4 Beoordeling alternatieven

In onderstaande tabel is per aspect opgenomen op basis van welke criteria alternatieven worden beoordeeld. De beoordeling zal in principe op kwalitatieve wijze gebeuren. Indien er kwantitatieve gegevens voorhanden zijn uit eerdere onderzoeken zullen deze gebruikt worden bij de beoordeling. Voor geur (V stacks) en ammoniak zullen berekeningen uitgevoerd worden.

De alternatieven worden beoordeeld op basis van de toetsingscriteria als opgenomen in de tabel. Per criterium zal het effect ten opzichte van het nulalternatief, worden uitgedrukt op basis van de onderstaande schaal:

++	sterk positief effect
+	positief effect
0	geen positief en geen negatief effect
-	negatief effect
--	sterk negatief effect

Aspect	Beoordelingscriterium
Archeologie	- Wel of geen aantasting van gebieden met een (middel)hoge archeologische (verwachtings)waarde
Bodem	- -
Externe Veiligheid	- -
Geluid	- Geluidsemissie > Invloed op geluidsgevoelige bebouwing en stiltegebieden
Geur	- Toename/afname aantal geurgehinderden
Landschap en cultuurhistorie	- Veranderingen in kenmerkende landschapsstructuur - Verandering in kenmerkende landschapselementen - Verandering aardkundige waarden - Verandering van kenmerkende verkavelingspatronen
Lucht	- Toename/afname knelpunten fijn stof
Natuur*	- Effect op de instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebied: - Effecten van ammoniakdepositie wordt kwalitatief beschreven; - Effect op beschermde soorten Flora-en faunawet: vernietiging en verstoring.
Verkeer	- Verandering in verkeersintensiteiten - Verandering in verkeersveiligheid
Water	- Grondwateroverlast (Kwel) - Effecten ten aanzien van verdroging. - Grondwaterkwaliteit - invloed op grondwaterbeschermingsgebied

*Uitgangspunt is dat bij het aanwijzen van verwevingsgebieden reeds rekening is gehouden met de aanwezige natuurgebieden, waardoor aspecten als vernietiging en versnippering door intensieve veehouderij niet aan de orde zijn.

Reacties bestuursorganen

PM: verwerken reacties bestuursorganen/ aangeven hoe die in deze notitie zijn verwerkt.

Colofon

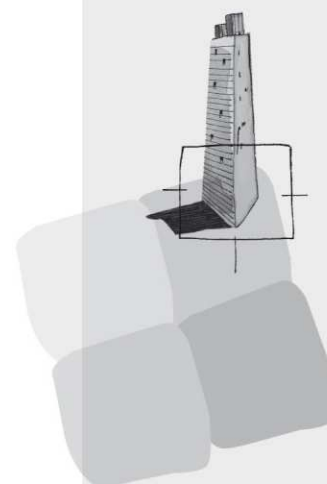
Opdrachtgever
Gemeente Rhenen

Rapport
BügelHajema Adviseurs

Projectleiding
Mevrouw drs. J. van Dijk
BügelHajema Adviseurs

Supervisie
De heer drs. H.J. Veldhuis
BügelHajema Adviseurs

Projectnummer
199.00.01.21.01

BügelHajema Adviseurs bv
Bureau voor Ruimtelijke
Ordening en Milieu BNSP
Utrechtseweg 7
Postbus 2153
3800 CD Amersfoort
T 033 465 65 45
F 033 461 14 11
E amersfoort@bugelhajema.nl
W www.bugelhajema.nl

Vestigingen te Assen,
Leeuwarden en Amersfoort